

dotyky a spojenia

10. ročník martinského festivalu divadiel na Slovensku

festivalový 4 žurnál

Herečka Jana Jurišincová: Z dětí bychom si měli brát příklad!

Po velmi náročném, téměř tříhodinovém představení, kdy Jana Jurišincová v roli Seňory (Fridy Kahlo) téměř neopustila jeviště, si i přesto našla čas na krátký rozhovor a ochotně odpovídala na mé otázky. Mladá a perspektivní herečka, působící již devátou sezónu v Divadle Jonáše Záborského v Prešově, za své ztvárnění autistické dívky Dottie v inscenaci Zabiják Joe obdržela cenu Literárneho fondu.

Jak dlouho jste se připravovala na roli Fridy Kahlo? Načítala jste nějaké knihy o jejím životě? Předtím jsem ji nijak nestudovala. Dozvěděla jsem se, že budu hrát Fridu asi týden před začátkem zkušebního období. Podívala jsem se na film, tam to bylo stručné a jasné, o koho jde. Fridu Kahlo jsem samozřejmě znala už předtím a film jsem viděla před několika lety a velmi se mi líbil, i přesto, že je z hollywoodské produkce. Na tvorbě inscenace navíc bylo výborné a úžasné, že právě autorka textu (Iveta Horváthová) byla součástí celého procesu, že byla při nás a korigovala naše kroky.

Jak dlouho jste zkoušeli tuto inscenaci? Zkouškové období bylo velmi krátké a zároveň velmi plodné. Měli jsme na tuto inscenaci asi šest týdnů a z toho jsme zkoušeli reálně pět. Myslím si, že inscenace se rodila velmi lehce.

Je vám osobně v něčem postava mexické malířky blízká? Kromě mnoha testosteronu, který Frida má, tak mám

pocit, že ona a já máme něco společného. I pan režisér Marián Pecko a autorka Iveta Horváthová mi říkali, že mě v ní vidí.

Jak se Vám tato postava hraje? Výborně. Tím, že mám zkušenosti, zážitky ze zkoušení z této naší „fridmánie“, tak se mi i dobře hraje.

Večtujete se do svých postav? Ztotožňujete se s nimi? Anebo si od nich udržujete odstup? Jsem jimi pouze na jevišti.

Jak se vám líbí umělecký směr surrealismus? Líbí se mi, protože je nový. Myslím si, že všechno nové je dobré.

Je Vám sympatická latinsko-americká kuchyně, kultura? Tequila (jednoznačná odpověď). Teda teď momentálně už ne, mám na devět měsíců zákaz a kvůli tomu i končím v divadle, jsem v očekávání. Svou desátou sezónu strávím na mateřské dovolené.

IVETA HORVÁTHOVÁ: SEŇORA, DIVADLO JONÁŠA ZÁBORSKÉHO PREŠOV

REŽIE: Marián Pecko, **DRAMATURGIE:** Iveta Škripková, **SCÉNA:** Pavol Andraško, **KOSTÝMY:** Eva Farkašová, **HUDBA:** Róbert Mankovecký

V inscenaci Seňora máte velké množství převleků, jak to zvládáte? Je to fyzicky a psychicky náročné představení. Ale tím, že je toho v inscenaci tolik, tak si nestíhám uvědomovat, že jsem unavená.

V prešovském divadle působíte již devátou sezónu. Původně jste však chtěla být učitelkou. Co vás k herectví dovedlo? Mám vystudovanou střední pedagogickou školu. K herectví mě dovedl výlet se spolužáky do Bystrice. „Prostě pojďme to zkusit!“ A mě přijali a už jsem v tom zůstala. Práce mě naplňuje, baví a nelituji ani na vteřinu svého rozhodnutí.

S dětmi však kontakt udržujete, ačkoliv ne ve škole, ale v nemocnici a to pomocí tzv. „klaunování“. Jaké jsou reakce dětí? A jaké pocity to zanechává ve vás? Ano, pracuji pro Červený nos – Clowndoctors již čtvrtým rokem. S dětmi mám velmi pěkný vztah. Na začátku jsem se na tuto práci šla podívat jen tak v civilu a rozplakala jsem se. Říkala jsem si, že takovou práci nezvládnou. Ale když jsem si pak oblékla kostým s nosem, tak to už jsem nebyla já, ale Sestřička Ilička. Absolutně nesmíte přijmout fakt, že jsou ty děti nemocné a vy jste tam proto, abyste je rozesmáli. Ne! Vy tam jdete s jistou misí, kterou plníte. Mnohokrát ty děti dají více

síly nám, takže je to spíše vzájemné. Děti mají neskutečně moc energie a síly. Měli bychom si od nich brát příklad!

Inscenace Zabiják Joe, v které ztvárňujete postavu autistické dívky Dottie, je pro vás stále nejoblíbenějším představením. Nezměnila to role Fridy? Frida to změnila, ale ta Dottie byla moje a bude moje Dottie. To byl takový pěkný start (zasní se). Frida je jiná, to se nedá porovnávat, která z postav je lepší, nebo která z nich se lépe hraje. Obě dvě jsou úžasné a rozdílné.

Za rozhovor děkuje Iveta ŠIMKOVÁ

PROGRAM FESTIVALU SOBOTA 27. JÚN

09:30 - Štúdio SKD - Petronela Dušová: Čert a Kača - Bábkové divadlo v Košiciach

11:00 - Foyer ND - Počúvaj! - divadelný workshop tábora Wachumba, téma: SCÉNICKÁ HUDBA

11:05 - Študovňa SKD - Kritická platforma - hodnotenie inscenácií predchádzajúceho festivalového dňa, moderuje: Vladimír Štefko

13:30 - Divadelné námestie - veľké pódium - Lubo Šamo project - KONCERT - VSTUP VOLNÝ

14:00 - Divadelné námestie - veľké pódium - Andrej Šoltés: Grimmovci, zakliati bratia - Divadlo ZkuFraVon - VSTUP VOLNÝ

16:00 - Štúdio SKD - Mikuláš Hoblina Šahanský: Krajina nepokosených lúk - Divadlo Pôtoň Bátovce

18:30 - Národný dom - G. Hauptmann: Potkany - UKONČENIE FESTIVALU - Divadlo Andreja Bağara v Nitre

22:00 - Divadelné námestie - veľké pódium - Soňa Ferancová: Julio a Romea - Strike Force 1 v spolupráci s Baletom SND Bratislava

23:30 - Štúdio SKD - Viliam Klimáček: Sado (láska v Európe) - GUnaGU Bratislava

EXPAND, MESTSKÉ DIVADLO ŽILINA

TEXT: Blaho Uhlár a kolektív tvorcov, VÝPRAVA: Miriam Struhárová, HUDBA: Jozef Belica, RÉŽIA A DRAMATURGIA: Blaho Uhlár, HRAJÚ: Branislav Bačo, Anna Čonková, Ján Dobrik, Pavol Krištofek, Iveta Pagáčová, Kristína Sihelská, Barbora Švidraňová

V Žiline expandovalo autorské divadlo

Vo štvrtkovom večernom programe sme sa mohli zoznámiť s autorskou inscenáciou Expand žilinského Mestského divadla. Čo to vlastne autorské divadlo je? Je to špecifická forma divadla, v ktorej autori svoje vlastné texty režírujú a hrajú. Tak tomu bolo aj pri zrode Expandu. Herecký súbor v spolupráci s režisérom Blahom Uhlárom na základe improvizáčnych etúd a hier na rôzne náhodné témy vytvoril ucelenejší materiál, ktorý zoskupil do ustáleného sledu.

A tak z absolútneho nič vznikla originálna mozaika komicko-absurdných scénok, ktorých humor miestami vrcholil až do nechtutností.

Nesúvislý tok obrazov, či konštruktívna kritika?

Žilinské divadlo vyrobilo inscenáciu spočívajúcu v slede obrazov, v ktorých parodicky riešia konflikty súčasného partnerského či rodinného života. Jediný zmysel v nich môžeme vidieť len v tom, že nám môžu reflektovať súčasné problémy. Stretávame sa v nich s mladou maturantkou z rozvráteného manželstva, ktorej sa biologický otec snaží vyvrátiť víziu hereckej kariéry, či s dvomi manželskými párami v poradni, z ktorej však už ako páry rozhodne nevychádzajú.

Tieto obrazy spolu nijako nesúvisia, avšak môžeme tu badať spojitosť medzi postavami. Všetky totiž spája psychická labilita a rozbité vzťahy. Inscenáciu môžeme vnímať aj ako reflexiu na súčasne vnímanie medziludských vzťahov a to nielen tých partnerských, ale aj pracovných či rodinných. Autori sa na túto

problematiku zamerali, pretože je nadčasová a pre ľudí bude neustále zaujímavá.

Toto sú len osviežujúce odbočky od hlavnej dejovej línie, avšak jedno majú spoločné: vždy sú zakončené sexuálnymi narážkami, scény po celý čas nesú sexuálny podtón a taktiež sú nimi ukončené. V inscenácii sa vyskytuje veľké množstvo vulgarizmov, hoci aj v reálnom živote sú taktiež všade prítomné.

Detektívna zápleтка

Pomyslená hlavná dejová línia spája banalitu rodinného života s estrádnou detektívkou o vyšetrovaní vraždy dvomi agentkami FBJAJ, ktorou autori parodujú početné kriminálne seriály v programovej štruktúre slovenských televízií. Agentky autori vykreslili ako jednoduché, inteligenciou veľmi neoplvajúce postavy. Vedú povrchné sudy a v snahe za každú cenu ukončiť prípad sú ochotné usvedčiť aj nevinného. Vyšetrowanie sa napokon zmení na zábavnú televíznu show a mediálny trh si z tragického udalosti vyrobí prospešný biznis. Kritiku si divák povšimne aj na policajné orgány, a to pros-

tredníctvom niekoľkých postáv. Môžeme ju badať nielen cez charaktery zmieňovaných agentiek, ale aj cez ešte ostrejšiu situáciu v poslednom uzatvárajúcom výstupe, kde sa samotný policajt spikne so zločincami a zavraždí nepohodlného človeka len preto, lebo sú mu jeho povinnosti lahostajné.

Kostýmy hercov boli uniformné, všetci mali obleky s kravatami, kratšími nohavícami a teniskami v rôznych farebných variáciách. To zaručovalo aj akúsi bezpohlavnosť a možnosť ženským herečkám transformovať sa do mužských rolí. Prostredie na scéne bolo jednotné a neurčité. Čierne točité kreslá a na seba poukladané prepravky s funkciou steny ponúkali široké využitie. Toto všetko sú znaky variability, ktorá je pre tento druh divadla potrebná.

Takýto druh divadla má svojich milovníkov aj odporcov, preto sa s takto špecifickým divadelným druhom často v obyčajných divadlách nestretáme. Nie vždy totiž naplnia očakávania u väčšiny divákov.

Andrea MAJERČÍKOVÁ

Od detského rána k alternatívnemu večeru

Čtvrtý den festivalových dotyků a spojení se program nesl v duchu předcházejících dnů. Dopoledne bylo věnováno opět dětem, které tak mohly zavítat do Národního domu na inscenaci Starého divadla Karola Spišáka z Nitry Tri prasiatka, jejíž režii si vzal na starost Šimon Spišák a děti tak měly možnost setkat se s prasátky Pucem, Mucem a Bucem.

V rámci workshopu tábora Wachumba si děti mohli vyzkoušet herectví, kterému byl tento festivalový den zasvěcen. V kritické platformě pak byly diskutovány inscenace z předešlého dne, kterým dominoval Les A. N. Ostrovského v podání SKD v Martině a pozitivní reakce na něj.

Ráno patří dětem, odpoledne dospělým

Ve 14.00 byl zakončen dětský blok na divadelním náměstí improvizovaným představením Zahrajme si rozprávky... v režii předního slovenského mima Miroslava Kasprzyka. Ten v roli Šaška zapojoval do hry děti a společně tak vytvářeli zcela originální divadelní představení založené na improvizaci.

Počasí se ne a ne umoudřit, a tak alespoň díky inscenaci Señora Prešovského divadla Jonáša Záborského se festivalové publikum mohlo přenést do sluncem zalitého Mexika a intenzivně vnímat život mexické malířky Fridy Kahlo, která tímto představením znovu ožila. Nezbyvalo než vpíjet se očima do barevných kostýmů a nápadité scény Pavola Andraška. V hlavní roli fyzicky náročné inscenace se představila Jana Jurišincová, která v jedné ze scén byla zavěšena na kovovou konstrukci pomocí karabin.

Popoludnie s alternatívnym divadlom

Mnoho diváků sa rozchádzalo s rozpačitými dojmami po predstavení inscenácie Expand z repertoáru Žilinského Mestského divadla, ktoré suplovalo v programe pôvodné predstavenie Modrofúz (nádej žien).

Na alternatívnu divadelnú scénu sú diváci, ktorí majú už nejaký ten ročník Dotykov a spojení za sebou, zvyknutí. Sú to väčšinou produkcie v nočných hodinách z menších divadelných dielní, ktorých orientácia k tomuto typu divadla je prirodzená a vedúca. Preto nás možno mohlo zaskočiť, že sa s takýmto formátom predstavilo aj kamenné divadlo, v repertoári ktorého takýto druh divadla väčšinou nefiguruje.

Večerný program bol venovaný Divadlu ellesdanse z Bratislavy s tanečnou produkciou Fusion, kde sa znamenite miešala živá

saxafónová hudba s moderným tancom. Nočné predstavenie spolku umelcov Med a Prach ponúklo prehliadku rôznych druhov umenia, v nonverbálnom príbehu o kolobehu života. Pomyslený naratív doprevádzala živá ľudová hudba hudobného tria, ktorá vďaka textom piesní dopomáhala v interpretácii deja. Na diváka táto netradičná inscenácia pôsobila ako pohladenie na duši, bola to jednoducho prehliadka syntézy divadelného, výtvarného a hudobného umenia.

Iveta ŠIMKOVÁ
Andrea MAJERČÍKOVÁ

Festivalový žurnál č. 4, 27. 6. 2014

Redakcia: Iveta Šimková, Andrea Majerčíková, Michal Badín. Reportérky festivalového žurnálu sú študentkami Katedry divadelných, filmových a mediálnych štúdií na Univerzite Palackého v Olomouci. Andrea Majerčíková a Iveta Šimková študujú na tejto katedre odbor Teória a dejiny dramatických umení.

Foto: Braňo Konečný **Vydáva:** SKD Martin
Náklad: 150 ks

